

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

INSPIRATIONSMATERIAL

*Verktyg och tips för FN-föreningar och FN-distrikt
i arbetet med Agenda 2030*

INNEHÅLL

Förord , Svenska FN-förbundets ordförande Aleksander Gabelic	3
Engagemang för Agenda 2030 Från ord till handling – att komma igång	4
FN och Agenda 2030	5
Sverige och Agenda 2030	6
Svenska FN-förbundet och Agenda 2030	7
Tips och verktyg för din FN-förening	8
Internationella dagar för hållbar utveckling Länkar	12
FN:s arbete för hållbar utveckling	13
Verksamhetsområden på Svenska FN-förbundet	16
Bilaga: Beställningstalong Svenska FN-förbundets material och andra verktyg	

INSPIRATIONSMATERIAL FÖR FN-FÖRENINGAR OCH FN-DISTRIKT

Redaktör: Berith Granath

Design/produktion: Tomorro' AB

Tryck: Tellogruppen AB – 2017

Handläggare för utvecklingsfrågor på Svenska FN-förbundet: Karin Johansson, karin.johansson@fn.se

Produktionen av inspirationsmaterialet görs med stöd av Sida.

Sida har inte deltagit i produktionen och ansvaret för innehållet är utgivarens.

BÄSTA FN-VÄN,

FN-rörelsen i Sverige är en viktig aktör i genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Det handlar både om genomförandet i Sverige, genomförandet globalt och FN:s roll i det arbetet.

I det här inspirationsmaterialet finns tips och verktyg som din FN-förening eller ditt FN-distrikt kan använda för att engagera de egna medlemmarna, medlemmar i andra föreningar samt lokalpolitiker, riksdagsledamöter från den egna regionen och, inte att förglömma, det lokala näringslivet. Tips finns också på hur man kan arbeta med lokalmedia och sociala medier.

FN får emellanåt skulden för allt från världssvälten till väpnade konflikter. Det är sant att FN-samarbetet inte alltid uppfyller våra förväntningar och att det ibland är onödigt byråkratiskt. Säkerhetsrådet borde göra mycket mer i till exempel Syrien. Samtidigt blir levnadsvillkoren för hundratals miljoner människor allt bättre. Det är vårt gemensamma ansvar att visa att läget i världen är betydligt bättre än vad de flesta tror – och att visa att FN:s och medlemsländernas arbete faktiskt ger resultat. I det här materialet hittar du några exempel på FN:s arbete för hållbar utveckling. Det är dessa och många andra insatser som visar vikten av det globala samarbetet i FN.

Agenda 2030 är ett utmärkt exempel på att FN angår oss i Sverige och alla andra människor runt om i världen. Den nya utvecklingsagendan ska genomföras i alla länder, oavsett var landet ligger, oavsett om det är fattigt eller rikt, oavsett politiskt styre, oavsett geografiskt läge, oavsett allt. Det är första gången i FN:s historia som vi har sådana gemensamma riktlinjer att förhålla oss till. Det handlar inte längre om ”vi och dem” utan det handlar om ”oss”.

Genomförandet av Agenda 2030 är inte enbart politikernas ansvar. Stora krav ställs på alla som medverkar. Vi i det civila samhällets organisationer kan bidra med mycket: politisk påverkan, information, utbildning och engagemang. Andra viktiga aktörer är näringslivet och forskarsamhället. Självklart kommer media och sociala medier att betyda mycket för det lokala, regionala, nationella och globala genomslaget för Agenda 2030.

Jag vill uppmuntra er att vara med i arbetet för socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling i Sverige och i världen.

FN-förbundet kommer att dra sitt strå till stacken. Jag hoppas att just din FN-förening eller ditt FN-distrikt också vill göra det. Tillsammans blir vi starka och trovärdiga. Tillsammans startar vi nu en resa mot en bättre värld!

A handwritten signature in black ink that reads "Aleksander Gabelic". The signature is written in a cursive style with a horizontal line extending to the right.

Aleksander Gabelic
ORDFÖRANDE
SVENSKA FN-FÖRBUNDET

ENGAGEMANG FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Med det här inspirationsmaterialet vill Svenska FN-förbundet bidra till ett nationellt och lokalt engagemang för hållbar utveckling, det vill säga Agenda 2030. Basen i arbetet utgörs av medlemmar, FN-föreningar och FN-distrikt.

Självklart vet ni bäst hur det lokala arbetet kan bedrivas på bästa sätt och hur ni kan få det lokala engagemanget att öka och leda till fler och kunniga medlemmar som vill vara med i ert arbete.

Agenda 2030 ska genomföras i Sverige och i alla andra länder. Det innebär att ni kan välja perspektiv i ert arbete. Vill ni arbeta med det lokala och nationella perspektivet, genomförandet i Sverige? Eller vill ni arbeta med det globala perspektivet, genomförandet i andra delar av världen?

En del anser att Agenda 2030 är för omfattande och har för många globala mål, 17 stycken. Under varje globalt mål finns ett antal delmål, totalt 169 stycken. FN-förbundet menar att omfattningen och bredden på sakfrågor gör det möjligt för FN-föreningar och FN-distrikt att diskutera och välja ut ett eller några mål som ni anser vara viktiga för hållbar utveckling i kommunen eller globalt för världen i stort. Det kan vara flickors och kvinnors rättigheter, miljöfrågor, hälsovård, utbildning, mänskliga rättigheter, frihet från våld eller något annat. Det viktiga är att ni känner engagemang för frågan.

Svenska FN-förbundet har tagit fram material och andra verktyg som beskrivs i den bilagda materiallistan. Välkomna att beställa från FN-förbundet. Ni kan också söka projektbidrag för lokal verksamhet om Agenda 2030.

Från ord till handling – att komma igång

1. Diskutera i styrelsen hur ni vill gå tillväga för att bidra till genomförandet av Agenda 2030 och engagemanget för hållbar utveckling. Ladda ner CONCORD Sveriges informationsmaterial om Agenda 2030 från concord.se/nu-slapper-concord-sverige-ett-informationsmaterial-om-agenda-2030/ och dela ut det på mötet. Till nästa möte bör styrelsen få i uppdrag att gå igenom informationsmaterialet. Även detta inspirationsmaterial bör delas ut. Inspirationsmaterialet kan laddas ner från fn.se/agenda2030.
2. Efter en ny diskussion i styrelsen fattas beslut om hur ni ska gå tillväga.
3. Ett förslag kan vara att inbjuda medlemmar och allmänhet till ett möte om Agenda 2030 och där diskutera intresset för att bilda en projektgrupp för Agenda 2030.
4. Projektgruppen träffas ett antal gånger och diskuterar vidare och presenterar sedan sina förslag för styrelsen. Se förslag på aktiviteter i detta inspirationsmaterial.
5. Ta inte på er för mycket arbete. Allt ni gör, gör ni frivilligt. Det måste vara roligt. Ni måste själva känna engagemang för att kunna sprida engagemanget vidare.

FN OCH AGENDA 2030

I debattantologin "AGENDA 2030 – GLOBALA MÅLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING" som Svenska FN-förbundet gav ut 2017 finns flera sidor med fakta och länkar till FN:s arbete som ledde fram till att generalförsamlingen vid ett toppmöte den 25 september 2015 antog Agenda 2030. Upp till tio exemplar kan beställas gratis från FN-förbundet.

I foldern "GLOBALA MÅLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING" som Svenska FN-förbundet också gav ut 2017 finns ytterligare information. Upp till 100 exemplar kan beställas gratis från FN-förbundet.

FN har spelat en viktig roll för den sociala och ekonomiska utvecklingen i världen. Bland insatserna kan nämnas:

- Internationella konferenser om exempelvis miljö, kvinnor, jordbruk och matförsörjning, mänskliga rättigheter, barn, fattigdomsbekämpning, vattenförsörjning och hållbar utveckling.
- Millenniemålen som antogs av generalförsamlingen år 2000, föregångarna till de globala målen för hållbar utveckling.
- Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling som antogs 2015.
- Utvecklingssamarbete i många länder runt om i världen, omfattningen och inriktningen varierar från land till land.
- Humanitära insatser i samband med konflikter och andra katastrofer i ett nu dessvärre ökande antal länder.

Andra viktiga aspekter på FN:s globala uppdrag:

- FN är en neutral plats för alla världens länder att mötas på för att diskutera och fatta beslut om exempelvis socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling. Alla länder har varsin röst i generalförsamlingen som väger lika tungt oavsett landets storlek, ekonomi eller makt i världen.
- FN-systemets organisationer har ett normativt

mandat genom att dra upp riktlinjer och utarbeta normer för, och vara rådgivande till, FN:s medlemsländer i utvecklingsarbetet.

- FN utarbetar konventioner om bland annat mänskliga rättigheter och miljö.
- FN-systemets organisationer sammanställer rapporter som har stor betydelse för hur regeringar och lokala myndigheter världen över utformar sin politik. Bland dessa:

Human Development Report, utges av FN:s utvecklingsprogram UNDP.

Global Education Monitoring Report, utges av FN:s organ för utbildning, vetenskap och kultur UNESCO.

State of World Population, utges av FN:s befolkningsfond UNFPA.

Progress of the World's Women, utges av UN Women.

The State of the World's Children, utges av FN:s barnfond UNICEF.

Vid en ceremoni överlämnar FN:s mission i Sydsudan en nybyggd vårdcentral till invånarna i Moroyok.

UN Photo/JC Mellwaine

SVERIGE OCH AGENDA 2030

Regeringen

Ministern för internationellt utvecklingssamarbete har det övergripande ansvaret för Sveriges bidrag till genomförandet globalt. Civilministern har det övergripande ansvaret för det nationella genomförandet. Det finns ett upparbetat samarbete mellan berörda departement inom Regeringskansliet som syftar till samordning kring genomförandet av Agenda 2030. Se länk regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/

Agenda 2030-delegationen

I mars 2016 tillsatte regeringen en Agenda 2030-delegation. Delegationen lämnade en första delredovisning i november 2016. Ytterligare redovisningar för hur delegationen utfört sitt arbete ska lämnas i maj 2017, 2018 och 2019. Se länk sou.gov.se/agenda2030/

Statliga myndigheter

Under våren 2016 gav regeringen statliga myndigheter i uppdrag att bidra med underlag för Sveriges genomförande av Agenda 2030. I september 2016 publicerade Regeringskansliet myndigheternas

redovisningar. Se länk regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/ och välj ”Rapporter från myndigheter”.

Sida

Sida har ett uppdrag att informera och engagera svenska aktörer om Agenda 2030. Inom ramen för det uppdraget har Sida tagit initiativ till ett antal aktörsplattformar för olika målgrupper: myndigheter, näringslivet, civilsamhället och akademien.

Se länk sida.se/Svenska/aktuellt-och-press/nyheter/2017/januari-2017/svenska-myndigheter-bidrar-till-de-globala-malen/

Se länk sida.se

Kommuner, landsting och regioner

De globala målen berör ett stort antal områden som svenska kommuner, landsting och regioner redan arbetar aktivt med, till exempel energieffektivitet, folkhälsofrågor, en effektiv och hållbar offentlig upphandling och demokratisk samhällsstyrning på alla nivåer.

Sveriges kommuner, landsting och regioner deltar dessutom i så kallade kommunala partnerskap, som är ett sätt att arbeta över nationsgränser med de 17 globala målen för hållbar utveckling. Sida finansierar programmet som syftar till ökat samarbete mellan Sverige och länder i syd.

Kommuner, landsting och regioner påverkar också omvärlden utanför Sverige. Genom att ställa sociala eller miljömässiga krav i offentlig upphandling kan kommuner, landsting och regioner bidra till att mänskliga rättigheter, anständiga arbetsvillkor och hänsyn till miljö och klimat säkerställs.

Se länk skl.se/demokratiledningstyrning/euinternationellt/agenda2030/omagenda2030.9611.html

SVENSKA FN-FÖRBUNDET OCH AGENDA 2030

FN-förbundet arbetar aktivt med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Vi deltog i och påverkade de förhandlingar i FN som ledde fram till att Agenda 2030 antogs i september 2015.

Jämställdhet

Svenska FN-förbundet är övertygat om att jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för hållbar utveckling för alla. Därför arbetade vi intensivt för att jämställdhet skulle ha ett ”eget” mål i Agenda 2030 och samtidigt genomsyra hela agendan. Mål 5 handlar om jämställdhet och flickors och kvinnors egenmakt. Vi menar att feminism är jämställdhet. Därför stödjer vi Sveriges feministiska utrikespolitik.

Flickors och kvinnors rättigheter

Samtidigt som Svenska FN-förbundet arbetar för jämställdhet mellan kvinnor och män arbetar vi för att flickors och kvinnors rättigheter, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), ska stärkas. Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är en mycket kontroversiell fråga i många länder, vilket gör det svårt att fatta beslut om SRHR i exempelvis FN. SRHR finns med som ett delmål under mål 5 om jämställdhet, 5.6.

Frihet från våld

Under förhandlingarna i FN om Agenda 2030 drev Svenska FN-förbundet kravet att det måste finnas ett mål om fred och säkerhet i den nya globala agendan för hållbar utveckling. Vi menar att fred och säkerhet, utveckling och fattigdomsbekämpning samt mänskliga rättigheter och demokrati är starkt sammanlänkade. Frågor som rör fred och säkerhet är också kontroversiella i många länder. FN:s medlemsländer kunde inte enas om ett mål om fred och säkerhet i den nya utvecklingsagendan, vilket vi djupt beklagar. Mål 16 handlar dock om att främja

fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling.

Genomförandet

Svenska FN-förbundet är fortsatt aktivt i Concord Sveriges arbetsgrupp för Agenda 2030 tillsammans med andra civilsamhällesorganisationer. Vi har ett väl upparbetat samarbete inom FN-familjen i Sverige, som förutom FN-förbundet består av Dag Hammarskjöldbiblioteket, Dag Hammarskjöld Foundation, FN:s flyktingorgan UNHCR, FN:s utvecklingsprogram UNDP, Svenska Unescorådet, UNICEF Sverige och UN Women Sverige.

Enskilda medlemmar, FN-föreningar, FN-distrikt, FN-skolor och anslutna riksorganisationer är de allra viktigaste aktörerna i FN-förbundets nätverk för genomförandet av Agenda 2030.

Vi fortsätter att arbeta med det globala perspektivet. Eftersom målen ska nås även i Sverige utvecklar vi under 2017 ett samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting, SKL.

Demonstration i Monrovia, Liberia, mot våld mot kvinnor.

UN Photo/Eric Kanalstein

TIPS OCH VERKTYG FÖR DIN FN-FÖRENING

På följande sidor har vi sammanställt ett antal tips och verktyg för din FN-förening. Diskutera i styrelsen eller i en projektgrupp för Agenda 2030 om det är något eller några av förslagen som din FN-förening vill använda sig av.

1. Skaffa kunskap och argument

För att kunna vara en viktig aktör i genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling måste FN-rörelsen och din FN-förening eller FN-distrikt ha kunskap. Kunskap är vad FN-föreningar och FN-distrikt efterfrågar mest. Du måste inte kunna svara på alla frågor när du är ute och föreläser, men du måste kunna svara på några. Hitta aldrig på ett svar om du inte är säker, säg att du ska ta reda på svaret och återkomma. Det finns många sätt att skaffa kunskap på.

- Delta i FN-förbundets B-kurser om globalt utvecklingsarbete och Agenda 2030.
- Läs FN-förbundets debattantologi om Agenda 2030.
- Läs Concord Sveriges informationsmaterial om Agenda 2030 för en hållbar och rättvis värld 2030.
- Använd några av de länkar som finns föreslagna på s 6 och 12 i detta material.

Det behövs kunskap för att kunna argumentera för Agenda 2030.

2. Bjud in till en serie diskussioner om Agenda 2030 och hållbar utveckling

Agenda 2030 handlar om socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling. De tre perspektiven skulle kunna vara teman för tre diskussioner.

Ett annat alternativ är att ”bunta” samman några mål i kluster. Klustren kan ha övergripande teman som:

- ”Utrotta fattigdom och hunger” (mål 1, 2, 3),
- ”Flickors och kvinnors rättigheter” (mål 3, 4, 5),
- ”Barns rättigheter” (mål 3, 4, 5),
- ”Miljö och klimat” (mål 6, 13, 14, 15),
- ”Fredliga och rättvisa samhällen” (mål 4, 10, 16),
- ”Arbete åt alla” (mål 4, 5, 8),
- ”Jämlikhet inom och mellan länder” (mål 4, 5, 10).

Ytterligare ett alternativ är att vid ett antal möten diskutera FN-förbundets debattantologi om Agenda 2030. Åtta skribenter medverkar i antologin med sina tankar om Agenda 2030. Antologin avslutas med förslag på frågeställningar att diskutera.

3. Anordna en aktivitet på en FN-dag

FN-förbundet anordnar aktiviteter och gör utspel i samband med flera FN-dagar. När det gäller Agenda 2030 finns det många dagar att ta fasta på, se s 12. Bland de dagar som FN-förbundet uppmärksammar inom ramen för Agenda 2030 finns:

- Internationella kvinnodagen 8 mars.
- Internationella flickdagen 11 oktober.
- Världslivsmedelsdagen 16 oktober.
- Internationella dagen för utrotning av fattigdom 17 oktober.
- Mänskliga rättigheternas dag 10 december.

En del av de föreslagna dagarna på s 12 har specifika målgrupper i fokus. Några exempel:

Internationella sportdagen för utveckling och fred 6 april – samverka med idrottsklubbar.

Världsdagen för säkerhet och hälsa på arbetsplatsen 28 april – samverka med fackklubbar och det lokala näringslivet.

Världsdagen för flyktingar 20 juni – samverka med föreningar som arbetar för flyktingar.

Internationella ungdomsdagen 12 augusti – samverka med ungdomsföreningar.

Internationella dagen för äldre 1 oktober – samverka med pensionärsföreningar.

Internationella barndagen 20 november – samverka med barnrättsföreningar.

Internationella dagen mot våld mot kvinnor 25 november – samverka med kvinnorrättsföreningar.

Internationella dagen för personer med funktionsnedsättning 3 december – samverka med berörda föreningar.

Samverkan kan vara ett seminarium eller ett möte i en serie diskussioner om Agenda 2030 och hållbar utveckling (se punkt 2). Det kan också vara debattinlägg i den lokala tidningen eller närvaro i sociala medier.

4. Samverka med lokala föreningar

Under punkt 3 finns exempel på olika föreningar som skulle vara lämpliga att samverka med. Det finns många fler, exempelvis studieförbund. Att samverka innebär mer planering, men delad arbetsbörda och delad budget.

Agenda 2030 handlar om globala mål för hållbar utveckling. Ta fasta på ”mål” och sök samverkan med idrottsklubbar som har fotboll, bandy, ishockey eller handboll på sin agenda, det vill säga idrott som går ut på att göra mål.

5. Kontakta det lokala näringslivet

Näringslivet är en viktig aktör i genomförandet av Agenda 2030.

FN har sedan 1999 ett samarbete med näringslivet som heter Global Compact. Företag som ansluter sig ska frivilligt följa tio principer för hur de ska agera ansvarsfullt. I november 2016 var omkring 8 000 företag anslutna till Global Compact, drygt 250 var svenska. Bland dessa finns ABB, Alfa Laval, Atlas

Copco, Claes Ohlsson, COOP, Electrolux, H & M, ICA, KPA Pension, Länsförsäkringar, Saab, Sandvik, SCA, Scania, Telia, Vattenfall och Volvo. Några av de nordiska företagen har bildat ett nordiskt nätverk. Läs mer på gcnordic.net/about-the-nordic-network/countries/sweden/

Exempel på vad det går att kontakta företag om är bland annat sponsring av föreningens projekt eller föreningen i utbyte mot att företagets logga visas under ett event eller att ni som förening kommer och föreläser om Agenda 2030.

FN-förbundet samarbetar med ett antal företag. Läs mer på fn.se/stod-oss/foretags-samarbeten/

6. Samverka med FN-förbundets ambassadörer för Agenda 2030 och projekten Flicka och Skolmat

FN-förbundet utbildar varje år ett antal unga medlemmar i FN-rörelsen till ambassadörer för Agenda 2030 och för FN-förbundets projekt Flicka och Skolmat. Ambassadörerna gör ett antal projekt/aktiviteter varje termin. De uppmanas av FN-förbundet att göra verksamheten i samråd med och gärna i samverkan med berörd FN-förening.

Finns det en ambassadör i er kommun eller i en grannkommun bjud in henne eller honom till ett

FN-förbundets ambassadörer för Agenda 2030 och projekten Flicka och Skolmat.

FN-förbundet/Pernilla Bergström

styrelsemöte för att diskutera samverkan. De unga ambassadörerna har ofta gymnasieskolan och/eller universitet och högskolor som målgrupper.

För mer information, kontakta FN-förbundets handläggare för utvecklingsfrågor eller läs mer på fn.se/ambassadorer.

7. Var synlig på platser som samlar många människor

Det finns ett stort intresse för och tilltro till FN i Sverige, vilket FN-föreningar och FN-distrikt tar fasta på i sin verksamhet. FN-föreningar och FN-distrikt genomför ofta aktiviteter på platser som samlar många människor. Det kan vara på gågator, i gallerior, på marknader, på idrottsarenor eller när Sveriges nationaldag firas.

Vid sådana tillfällen får föreningen eller distriktet möjlighet att presentera sin verksamhet, rekrytera nya medlemmar och informera om FN. Ni kan beställa foldrar om Agenda 2030, FN:s arbete för flickors och kvinnors rättigheter (mål 5), Flicka, Skolmat och medlemsrekrytering. FN-förbundet har också utställningar och affischer.

Ett uppskattat verktyg är FN-förbundets omröstningsstationer. Deltagarna eller besökarna får välja ett antal mål för hållbar utveckling som de menar är viktiga att nå tidigt i genomförandet av Agenda 2030 eftersom de triggat igång eller underlättat andra mål nås. En aktivitet som väcker mycket diskussion och engagemang.

8. Var aktiv i sociala medier

Genom att följa Svenska FN-förbundet i sociala

Göteborgs FN-förening säljer julkort på Haga julmarknad.

medier kan ni snabbt ta del av viktiga budskap och nyheter och enkelt sprida dem vidare. Ni kan även själva uppmärksamma en viss fråga. När ni formulerar ett kort budskap på Twitter, Facebook eller lägger upp en bild på Instagram har ni dessutom möjlighet att nå många människor och kanske en målgrupp utanför ert vanliga nätverk. Kontakta gärna FN-förbundets webbredaktör om ni behöver tips för att komma igång med sociala medier.

9. Ha kontakt med den lokala tidningen

FN-föreningar och FN-distrikt vet av erfarenhet att det inte alltid är lätt att intressera lokaltidningen för den verksamhet som FN-rörelsen bedriver och de frågor som rörelsen lyfter fram. Det ser dock väldigt olika ut från ort till ort. Men lokaltidningen har stor betydelse för kommunens invånare. En förteckning över alla Sveriges lokaltidningar samt länkar finns på dagstidningar.com.

Gratistidningar och annonsblad har också ofta en stor läsekrets.

Även lokalradion är en viktig kanal för vår verksamhet. På Sveriges Radios webb finns länkar och kontaktuppgifter till alla lokalradioredaktioner i landet. Se sr.se och välj ”Alla kanaler”.

TV4 har 25 riksreportrar på 10 orter runt om i Sverige. Se tv4.se och sök på ”riksreportrar”.

Kontakta gärna FN-förbundets pressekreterare om ni behöver tips på hur ni kan närma er lokaltidningen med debattinlägg och information om ert arbete. Erbjud tidningen en intervju med föreningens eller distriktets ordförande. Några gånger per år, ofta i samband med en FN-dag, erbjuder FN-förbundet FN-föreningarnas ordföranden att underteckna debattinlägg tillsammans med FN-förbundets ordförande.

10. Påverka politiker och andra beslutsfattare

FN-föreningar och FN-distrikt kan bidra till att Agenda 2030 genomförs i Sverige och globalt. För första gången har FN:s medlemsländer fattat beslut om en gemensam utvecklingsagenda som gäller alla länder. Nu handlar det inte längre om ”vi och dem”,

utan om ”oss”.

Tre viktiga grupper i genomförandet av Agenda 2030 är Sveriges riksdagsledamöter och kommunal- och landstingspolitiker.

RIKSDAGSLEDAMÖTER

Om du vill kontakta riksdagsledamöter, se riksdagen.se/sv/ledamoter-partier där du kan välja en valkrets för att se vilka ledamöter som hör till den. Börja gärna med att kontakta en ledamot från din egen ort. Det är också bra att stämna av med andra FN-föreningar i distriktet för att samverka om inbjudan till en och samma riksdagsledamot.

Tänk på riksdagsledamöternas arbetsvecka. På måndagar och fredagar befinner de sig ofta i den egna valkretsen och gör arbetsplatsbesök och liknande. Tisdag, onsdag och torsdag är det ofta möten i riksdagen och de olika utskotten.

Om ni vill påverka Sveriges bidrag till det globala genomförandet av Agenda 2030, kontakta i första hand utrikesutskottets ledamöter. Om ni vill påverka genomförandet nationellt och lokalt, kontakta det utskott som diskuterar det mål eller den sakfråga som ni vill driva, exempelvis socialutskottet om det handlar om vård och omsorg, arbetsmarknadsutskottet om det handlar om sysselsättning och arbetsmiljö, miljö- och jordbruksutskottet om det handlar om miljö, klimat, biologisk mångfald och livsmedel, utbildningsutskottet om det handlar om utbildning från förskola till universitet.

KOMMUNAL- OCH LANDSTINGSPOLITIKER

Kommunernas hemsidor innehåller ofta mycket information. Flera kommuner har information om hur invånarna kan påverka den lokala politiken. Det finns flera viktiga aktörer i en kommun. Kommunalfullmäktige kan sägas vara kommunens ”riksdag”. Kanske är det kommunalfullmäktiges ordförande FN-föreningen vill kontakta eller en ledamot som ni känner och vet att hon eller han är intresserad av de frågor föreningen driver. Kommunstyrelsen kan sägas vara kommunens ”regering”.

I många kommuner finns det också möjlighet att lämna in medborgarförslag. Det kan göras av den som är folkbokförd i kommunen för att väcka ärenden

Helsingborg och de globala målen

Det handlar om att skapa relevans!

Varje år anordnar SKL en internationell dag för kommuner, landsting och regioner. Temat 2017 var Agenda 2030. Bland presentatörerna fanns Sofie Karlsborn, miljöstrateg i Helsingborgs stad, som visade hur Helsingborg arbetar med Agenda 2030.

i fullmäktige om frågor inom kommunens ansvarsområden. Ett medborgarförslag kan till exempel handla om hur kommunen kan bidra till att de globala målen nås.

Även landstingens hemsidor innehåller ofta mycket information. Bland landstingens obligatoriska åtaganden finns hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik. Flera landsting har också kultur, utbildning och regional utveckling på sin agenda.

Utvecklingen av medborgarnas delaktighet och engagemang har blivit en allt viktigare fråga för kommuner och landsting. Många kommuner och landsting genomför dialoger med medborgarna i så kallade medborgardialoger eller medborgarpaneler. Om din FN-förening vill påverka någon del av den lokala politiken för hållbar utveckling kontakta kommunen eller landstinget.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, är en medlemsorganisation för alla kommuner, landsting och regioner. FN-förbundet har inlett ett samarbete med SKL när det gäller det nationella genomförandet av Agenda 2030 i Sverige. När samarbetet har utvecklats till ett projekt återkommer FN-förbundet till alla FN-föreningar och FN-distrikt. Läs om SKL:s engagemang för Agenda 2030:

skl.se/demokratiledningstyrning/euinternationellt/agenda2030.9610.html

INTERNATIONELLA DAGAR FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Använd gärna en internationell dag för att uppmärksamma det aktuella temat för dagen. Många FN-dagar tar upp frågor som handlar om hållbar utveckling. Eftersom Agenda 2030 har 17 mål för socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling finns det många lämpliga dagar att ta fasta på. Kontakta lokaltidningen och uppmärksamma den på att ni anordnar en aktivitet i samband med den berörda dagen. Inbjud till en diskussion, ett seminarium eller ett informations- och bokbord i en galleria eller på en gågata.

Några förslag

8 mars	Internationella kvinnodagen
22 mars	Internationella vattendagen
6 april	Internationella sportdagen för utveckling och fred
7 april	Världshälsodagen
28 april	Världsdagen för säkerhet och hälsa på arbetsplatsen
5 juni	Världsmiljödagen
20 juni	Världsdagen för flyktingar
9 augusti	Internationella dagen för världens urfolk
12 augusti	Internationella ungdomsdagen
8 september	Internationella läskunnighetsdagen
25 september	Agenda 2030 antogs i FN 2015
1 oktober	Internationella dagen för äldre
11 oktober	Internationella flickdagen
16 oktober	Världslivsmedelsdagen
17 oktober	Internationella dagen för utrotning av fattigdom
24 oktober	FN-dagen
20 november	Internationella barndagen
25 november	Internationella dagen mot våld mot kvinnor
3 december	Internationella dagen för personer med funktionsnedsättning
10 december	Mänskliga rättigheternas dag

Länkar

Svenska FN-förbundet: fn.se/agenda2030

FN-förbundets projekt Världskoll: varldskoll.se

FN-förbundets projekt Skolmat: fn.se/skolmat

FN-förbundets projekt Flicka: fn.se/flicka

FN-förbundets projekt Minor: fn.se/minor

Regeringen: regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/

United Nations: sustainabledevelopment.un.org/

FN:s informationskontor för Västeuropa: unric.org/sv/globala-malen

United Nations Development Programme UNDP: undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html

FN:s utvecklingsprogram UNDP: globalamalen.se/

Concord Sverige: concord.se/vara-fragor/nya-utvecklingsmal-efter-2015/

FN:S ARBETE FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling handlar om FN:s tre pelare: utveckling och fattigdomsbekämpning, fred och säkerhet samt mänskliga rättigheter och demokrati. Vi har på följande sidor samlat några exempel på denna koppling.

Utveckling och fattigdomsbekämpning

I Agenda 2030 finns bland andra mål om barn, jämställdhet, klimat och miljö.

Barn. Flera av målen fokuserar på barn, bland dessa mål 2 om att avskaffa hunger, mål 3 om att säkerställa god hälsa, mål 4 om god utbildning för alla och mål 16 om att främja fredliga samhällen.

FN:s barnkonvention antogs 1989. 196 länder har ratificerat konventionen.

2015 distribuerade FN:s barnfond UNICEF närmare 3 miljarder doser vaccin till 100 länder. Därmed

Skolmat i Muka Dehaskolan i Etiopien som FN-förbundet stödjer.

nådde UNICEF 40 procent av världens barn med vaccin mot polio, mässling, röda hund, stelkramp, kikhosta och difteri.

Varje år får omkring 20 miljoner barn i närmare 63 000 skolor i 62 länder gratis frukost eller lunch i skolan tack vare FN:s livsmedelsprogram WFP. Skolmat bidrar till att barn, inte minst flickor, från fattigare familjer kommer till skolan.

Kvinnor. Mål 5 handlar om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt. Även andra mål fokuserar på flickor och kvinnor, exempelvis mål 3 om god hälsa och välbefinnande.

FN:s kvinnokonvention antogs 1979. 189 länder har ratificerat konventionen.

FN:s befolkningsfond UNFPA har bidragit till att utbilda över 80 000 barnmorskor i ett 100-tal länder mellan åren 2009 och 2015. FN uppskattar att omkring 303 000 kvinnor dog i barnsäng och att 2,7 miljoner spädbarn dog under 2015. Fler utbildade barnmorskor skulle bidra till att dödligheten minskar.

FN:s kampanj UNiTE to End Violence against women har bland annat bidragit till att nya lagar mot våld i familjen, sexuellt våld och våldtäkt har antagits i Colombia, Sierra Leone, Vietnam och Zimbabwe.

Klimat. Mål 13 handlar om att bekämpa klimatförändringarna. I en fotnot hänvisas till FN:s ramkonvention om klimatförändringar.

På ett FN-möte i Paris i december 2015 enades FN:s medlemsländer om ett nytt globalt och rättsligt bindande klimatavtal. Klimatavtalet trädde i kraft i november 2016, tidigare än vad många tidigare trott. Vid ett uppföljningsmöte i Marrakech i Marocko i

november 2016 diskuterades hur och när staterna ska redovisa sina utsläpp och åtgärder för att minska temperaturökningen.

Miljö. Flera mål handlar om miljö, bland dessa mål 15 om ekosystem och biologisk mångfald.

Vid FN:s konferens i Rio de Janeiro i Brasilien 1992 undertecknade 153 medlemsstater, däribland Sverige, en konvention om biologisk mångfald. Sekretariatet för konventionen arbetar nu för att konventionen ska användas i genomförandet av Agenda 2030. I dag är 196 länder parter till konventionen.

Men FN:s arbete med utvecklingsfrågor, såväl fältarbetet som arbetet på sekretariaten, måste moderniseras. Många organ i FN-systemet arbetar med utvecklingsfrågor. Deras arbete måste ses över och samordnas. FN måste också ha ett närmare samarbete med Världsbanken.

Fred och säkerhet

Mål 16 handlar om att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Säkerhetsrådet. Den 31 december 2016 hade FN:s säkerhetsråd sedan 1946 antagit 2 336 resolutioner. Under 2016 antogs resolutioner om exempelvis Syrien, Haiti, Liberia, Sudan och Sydsudan, Irak, Mali, Afghanistan och Somalia.

De fem permanenta medlemmarna i rådet, Frankrike, Kina, Ryssland, Storbritannien och USA kan stoppa beslut och gör det exempelvis när det gäller Syrien. Det är inte FN som organisation som är handlingsförlamat. Det är en eller flera vetomakter som undergräver rådets trovärdighet.

Fredsavtal. FN har medverkat i utformningen av drygt 300 fredsavtal sedan 1949 (peacemaker.un.org/

document-search). Ett exempel är avtalet mellan den colombianska regeringen och FARC-gerillan som undertecknades i november 2016, ett avtal som FN:s mission i Colombia och flera FN-organisationer i landet bidragit till.

Fredsbevarande operationer. Sedan 1948 har FN tillsatt 71 fredsbevarande operationer. I dag arbetar närmare 119 000 soldater och civila i 16 operationer i bland annat Mellanöstern och Sydsudan.

Minröjning. FN:s minröjningsprogram arbetar i 18 länder och områden, bland andra Afghanistan och Demokratiska republiken Kongo.

Flyktingar. Sedan 1950 när FN:s flyktingorgan UNHCR bildades har organisationen bistått över 50 miljoner flyktingar. I dag arbetar UNHCR i 128 länder för att bistå drygt 21 miljoner av världens flyktingar.

Men vetorätten i säkerhetsrådet måste begränsas genom avtal mellan de fem länder som har vetomakt. Soldater och civila i FN:s fredsbevarande operationer måste få samma grundliga utbildning i vad mandatet innebär inklusive en nolltolerans mot kränkningar av barn och kvinnor.

Maria Emma Mejía Vélez, Colombias permanenta representant i FN, överlämnar en kopia av fredsöverenskommelsen mellan Colombias regering och FARC-gerillan till FN:s generalsekretär António Guterres vid en ceremoni i FN i mars 2017.

Mänskliga rättigheter och demokrati

En av de bärande principerna i Agenda 2030 är mänskliga rättigheter. Även om begreppet ”mänskliga rättigheter” inte återfinns i något delmål i agendan handlar flera av målen om olika mänskliga rättigheter.

FN:s förklaring och konventioner. FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna antogs av FN:s generalförsamling den 10 december 1948. Den är över-satt till över 500 nationella, regionala och lokala språk.

Från deklARATIONEN, som inte är juridiskt bindande, har många konventioner utarbetats. Det finns nio kärnkonventioner om mänskliga rättigheter. Den första, FN:s konvention om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, antogs av FN:s generalförsamling den 21 december 1965. Den senaste, FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, antogs av generalförsamlingen den 13 december 2006.

Den första konventionen hade i januari 2017 ratificerats av 178 stater, den senaste av 172 stater. Sverige har ratificerat båda.

FN:s kontor för mänskliga rättigheter. Kontoret hade i slutet av 2016 kontor i 14 länder och områden runt om i världen, bland dessa Bolivia, Colombia, Kambodja, Kosovo (Serbien), Tunisien och Uganda.

Kontoret stödjer omkring 900 internationella och nationella MR-officerare i 15 fredsbevarande operationer, bland dessa FN-insatser i Afghanistan, Demokratiska republiken Kongo, Haiti, Irak, Libyen, Somalia, Sydsudan och Darfur i Sudan.

Det civila samhällets organisationer. Många civilsamhällesorganisationer runt om i världen arbetar med mänskliga rättigheter, en av dessa är Svenska FN-förbundet. FN-förbundet har tagit initiativ till ett nätverk av organisationer, det så kallade MR-nätverket i vilket ett 60-tal riksorganisationer ingår. Organisationerna utarbetar parallellrapporter till de olika expertgrupperna som granskar staternas efterlevnad av respektive kärnkonvention.

UN Photo/Tobin Jones

Demonstration mot tortyr utanför centralfängelset i Mogadishu i Somalia på Mänskliga rättigheternas dag.

FN:s demokratifond UNDEF. Organisationer kan söka projektbidrag från UNDEF för verksamhet som främjar mänskliga rättigheter. 50 organisationer har fått bidrag för att genomföra verksamhet 2017-2018. Bland dessa har Gambias pressunion fått bidrag för att stärka yttrandefriheten i landet, en landsbygdsorganisation i Niger har fått bidrag för att främja den lokala demokratin och egenmakten hos personer med funktionsnedsättning och ett nätverk av organisationer i Afghanistan har fått bidrag för att stärka kvinnliga journalisters ställning i landet.

Stärkande av rättsstaten. FN:s utvecklingsprogram UNDP har ett program för att stärka rättssäkerheten i krisdrabbade länder. UNDP arbetar med detta i 16 länder, däribland Haiti, Pakistan och Sierra Leone.

Men FN måste göra mer för att stater ska följa de konventioner de ratificerat. Ett sätt är att ge det civila samhällets organisationer mer inflytande i FN:s arbete för mänskliga rättigheter. Ett annat är att uppmuntra stater att inrätta nationella institutioner för mänskliga rättigheter.

VERKSAMHETSOMRÅDEN PÅ SVENSKA FN-FÖRBUNDET

Hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning

Ansvarig: handläggaren för utvecklingsfrågor

Fred, säkerhet och nedrustning

Ansvarig: handläggaren för fred, säkerhet och nedrustning

Mänskliga rättigheter

Ansvarig: handläggaren för mänskliga rättigheter

FN-rörelsen globalt

Ansvarig: internationella programhandläggaren

Den svenska FN-rörelsen

Ansvarig: organisationssekreteraren

Ungdomsverksamhet

Ansvarig: ungdomssekreteraren

Projekten Flicka, Skolmat, Minor

Ansvarig: kampanjansvarig

Skolverksamhet

Ansvarig: skolansvarig

Världskoll

Ansvarig: projekthandläggaren för Världskoll

Information om verksamheten finns på fn.se. Vill du kontakta någon i personalen, se uppgifter på fn.se/personal.

UNITED NATIONS ASSOCIATION OF SWEDEN

Svenska FN-förbundet • Box 15115 • 104 65 Stockholm • 08 462 25 40 • info@fn.se • fn.se

[www.twitter.com/FNforbundet](https://twitter.com/FNforbundet) www.facebook.com/FNforbundet